

IKEBANA CA ELEMENT DE DECOR ÎN INTERIORUL CONTEMPORAN

Cristina MUSTEAȚĂ

Departamentul Urbanism și Design Urban, grupa DI-221 M, Facultatea Urbanism și Arhitectură, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: Cristina MUSTEAȚĂ, cristina.musteata@udu.utm.md

Rezumat. Ikebana a luat naștere în cultura japoneză, însă a devenit popular și în alte țări ale lumii. Cu toate că are un caracter minimalist, această tehnică a devenit o formă de artă cu o încărcătură simbolică bogată. Pe parcursul creării acestei compoziții florale, se pune accent pe câteva principii de bază, fără de care ikebana ar fi doar un simplu buchet de flori. Varietatea formelor de aranjament permite ca ikebanele să fie încadrate mai multe spații interioare.

Cuvinte cheie: flori, compoziție florală, minimalism, simbolism, cultura japoneză.

Introducere

Ikebana poate fi definită ca arta tradițională a aranjării florilor, specifică culturii japoneze. Etimologia termenului „ikebana” presupune două cuvinte japoneze: *ikeru*, ceea ce înseamnă „a aranja”, „a avea viață” și *hana*, semnificând „floare”. De asemenea, această artă japoneză mai este cunoscută sub numele de *kadô*, înseamnând „calea de stăpânire a aranjamentului florilor” [7].

Prin aranjarea anumitor flori, frunze, muguri, ramuri, precum și alte materiale vii, ikebana redă puntea de legătură dintre om și natură. Această artă ancestrală, dedicată florilor și tuturor plantelor, s-a născut din respect pentru natură, care este adânc înrădăcinat în cultura japoneză [7].

Pe lângă faptul că ikebana reprezintă un element decorativ ce se poate încadra în aproape orice încăpere executată într-un stil contemporan, această compoziție florală are o încărcătură simbolică, asemenea unui tablou pictat sau a unei poezii. De asemenea, se deosebește de orice alte aranjamente florale prin faptul că se pune accent pe minimalism (fig. 1).

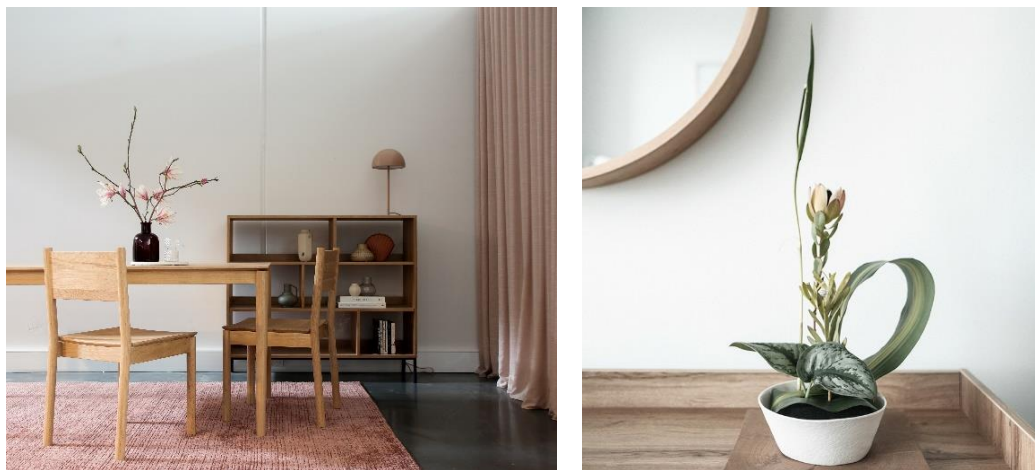

Figura 1. Minimalism redat prin tehnica ikebanei

Scurt istoric al ikebanei

Tradiționala artă a ikebanei își are originile cu mult timp în urmă. Mai exact, această tehnică a început să fie practică odată cu introducerea budismului în sec. al VI-lea [12]. Pe atunci, japonezii considerau aranjamentele ikebana sacre, astfel că erau oferite zeului Buddha ca ofrandă. Mai târziu, tehnica dată era practică de către samurai ca o modalitate de relaxare [6].

Astăzi, ikebana a devenit o tendință de decor în interioarele contemporane din toată lumea.

Filozofia ikebanei

Filozofia de bază a ikebanei este de a da viață florilor, creând o armonie a liniilor, formelor și culorilor. Rezultatul final reprezintă un univers în miniatură, în care omul este călăuzit către echilibru și înțelepciune. Însuși procesul de creație simbolizează legătura dintre om și natură.

Fiecare floare, fiecare poziționare a elementelor sunt bine definite, reflectând starea de spirit a celui care creează (fig. 2).

Figura 2. Varietatea stilurilor de aranjare a ikebanei

În funcție de elementele alese, ikebana poate reda un anumit sentiment sau emoție, precum dragostea, speranța, gratitudinea, doliu, efemeritatea, respectul, armonie etc.

Principiile fundamentale

Structura completă a aranjamentului floral japonez se concentrează pe trei puncte principale care simbolizează cerul, omul și pământul [7]:

- Cerul (*Shin*) este redat prin punctul culminant al compoziției, o ramură rezistentă. Aceasta reflectă structura de bază a ikebanei;
- Omul (*Soe*) este poziționat în mijloc și poate fi reprezentat printr-o floare delicată sau prin frunziș texturat;
- Pământul (*Hikae*) este reflectat în orizontalitatea plantelor poziționate în cel mai jos punct (fig. 3).

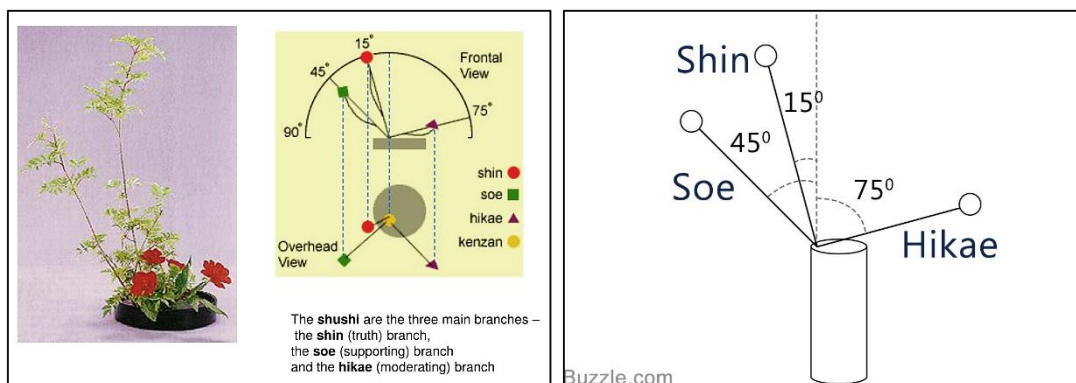

Figura 3. Scheme de aranjare a ikebanei

Tehnica ikebanei pune accent pe asimetrie, unde echilibrul compoziției este redat mai degrabă prin raportul de 30/70. Acesta este farmecul esteticii japoneze. Caracterul asimetric evocă senzația de mișcare, obținând în același timp efectul estetic plăcut al unui design bine compus [11].

Alte principii importante ale unei ikebane sunt: caracterul minimalist, predominarea liniilor asupra culorilor și spațiul, care reprezintă o parte importantă a compoziției ca un întreg [9] (fig.4).

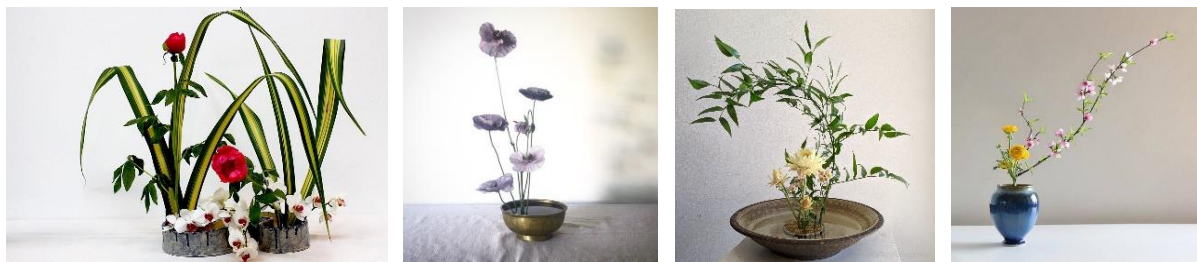

Figura 4. Exemple de ikebane

Stilurile de bază în aranjamentul ikebanei

În funcție de modul de aranjare a ikebanei, se disting câteva stiluri de bază: *Rikka*, *Nageire*, *Shoka*, *Moribana* și *Jiyuka* (fig. 5).

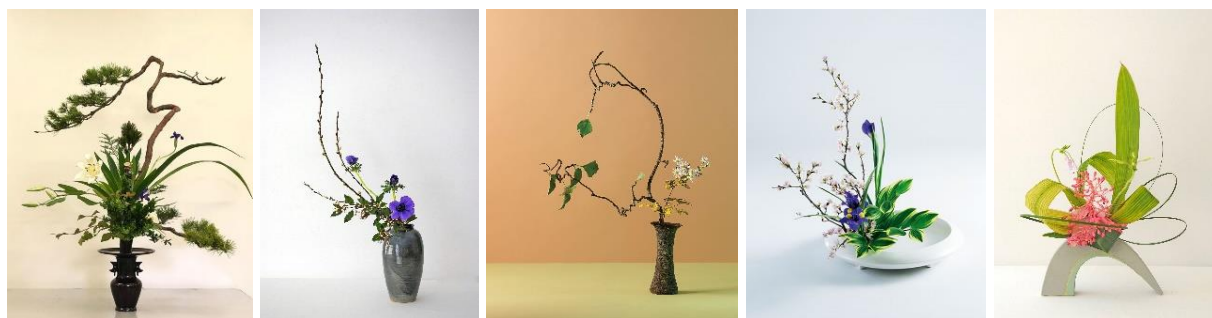

Figura 5. Clasificarea ikebanelor după stil (de la stânga spre dreapta):
Rikka, *Nageire*, *Shoka*, *Moribana*, *Jiyuka*

Stilul *Rikka* se evidențiază prin 7-9 ramuri, așezate în poziție verticală. Însăși compoziția reprezintă un peisaj în miniatură. Poate fi încadrată în interioarele unde se pune accent pe natură și susținabilitate. Aspectul bogat permite ca ikebana să fie admirată din orice unghi de vedere. De aceea, poate fi amplasată în centrul mesei de servit sau al măsuței de cafea într-o spațioasă cameră de zi.

Stilul *Nageire* este unul spontan, în care chiar și imperfecțiunea reprezintă o artă. Elementele sunt puse în mod natural în vase înalte și cu gâtul îngust. Florile utilizate sunt alese în funcție de sezon. Acest stil este potrivit pentru interioarele executate în culori neutre, unde culorile de accent pot fi schimbate cu ușurință, după anotimp. Poate fi amplasată, în special, în camera de zi, unde va încuraja comunicarea între persoanele aflate la fața locului.

Stilul *Shoka* are un caracter mai simplu, fiind redat prin 3 linii, de către 3 plante diferite. Stilul reflectă foarte bine principiul *mare, mediu, mic*. Este potrivit pentru interioarele minimaliste, în care liniile sunt pe prim plan. Se evidențiază nu atât prin formă, cât prin simbolistica compoziției. Totodată, aspectul ikebanei poate fi influențată de poziția acesteia în raport cu sursa de lumină (naturală sau artificială).

Stilul *Moribana* permite utilizarea materialelor neconvenționale precum piatra, ramuri uscate, sticla sau pânza. Datorită acestui fapt, ikebana reflectă adesea cele 5 elemente ale naturii. Compoziția este poziționată într-un vas de tip bazin în așa fel, încât se obține un design care „curge” spre exterior [8]. Se pune accent și pe alte direcții de inclinare, nu doar verticalitate. Poate fi un element de decor excelent în dormitor, camera de zi sau hol.

Stilul *Jiyuka* este un stil liber, apărut recent. Are un caracter mai îndrăzneț, întrucât nu sunt cerințe anume pentru tipul de vas utilizat, numărul de ramuri, materiale, formă sau direcție. Se remarcă mai ales prin formele geometrice care sunt redată. Plantele sunt alese astfel încât să reflecte un anotimp. Poate fi încadrat într-un spațiu interior contemporan și nu numai, cu accente mai deosebite, originale.

Concluzii

Cu toate că este element distinctiv japonez, cultura ikebanei tinde să se răspândească și în alte țări ale lumii. Într-un spațiu interior, reprezintă un punct de accent original, ca o alternativă la tablouri, plante în ghiveciuri sau statui decorative. Proiectele moderne de design interior se bazează tot mai mult pe utilizarea materialelor și texturilor naturale, astfel că ikebana se poate încadra perfect în aceste proiecte. Este potrivit mai multor stiluri de design interior, precum stilul contemporan, minimalist, eclectic, wabi-sabi, japandi și altele. Mai mult, varietatea florilor și plantelor permite crearea unor compoziții artistice originale, unice, ce reflectă o anumită personalitate, emoție sau stare de spirit.

Frumusețea naturii este de nedescris, iar cultura ikebanei pune accent pe acest lucru. Într-un mediu urban, unde omul este înconjurat de clădiri fără de viață, haos și stres, ikebana aduce echilibru, relaxare și respect pentru tot ce este natural, viu.

Referințe

1. KUBO, K., *Keiko's Ikebana: A Contemporary Approach to the Traditional Japanese Art of Flower Arranging*. Singapore: Tuttle Publishing, 2006.
2. AVERILL, M., *Japanese flower arrangement [Ike — Bana] applied to western needs*. New York: John Lane Company, 1913.
3. SATO, S., *Ikebana: The Art of Arranging Flowers*. Singapore: Tuttle Publishing, 2012.
4. GEALL, C., *Cultivated: The Elements of Floral Style*. New York: Princeton Architectural Press, 2020.
5. Ikebana, cultul japonez pentru frumos: Aranjamente florale superbe. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://casefrumoase.ro/ikebana-cultul-japonez-pentru-frumos-aranjamente-florale-superbe/>
6. Ikebana - 13 curiozități despre arta care dă viață florilor. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://www.maisondor.ro/blog/ikebana-13-curiozitati-despre-arta-care-da-viata-florilor/>
7. Relax your life with Japanese flowers arrangement. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://ikebanakado.com/relax-your-life-with-ikebana/>
8. Ikebana - ghid pentru începători. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://californiaflowers.ro/blogs/news/ikebana-ghid-pentru-incepatori-iata-ce-trebuie-sa-stii-despre-arta-japoneza-a-aranjamentelor-florale/>
9. How To Ikebana – The Japanese Art of Flower Arranging. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://oishya.com/journal/how-to-ikebana-the-japanese-art-of-flower-arranging/>
10. 3 lucruri inedite pe care nu le știi despre ikebana. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://blog.floria.ro/3-lucruri-inedite-pe-care-nu-le-stii-despre-ikebana-arta-japoneza-de-aranjare-a-florilor/>
11. Ikebana: 5 Things to Know When Flower Arranging. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://www.livingindesign.com/journal/ikebana-flower-arranging/>
12. Ikebana. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Ikebana>